

Serbest Zaman Doyum Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik Güvenirlik Çalışması

Validity and Reliability Study of the Leisure Satisfaction Scale (LSS) into Turkish

Araştırma Makalesi

¹Hüseyin GÖKÇE, ²Kamil ORHAN

¹Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Denizli

²Pamukkale Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Denizli

ÖZ

Çalışmanın amacı Beard ve Ragheb (1980) tarafından geliştirilen (uzun form) ve 1992 yılında kısa form olarak yeniden düzenlenen Leisure Satisfaction Scale/LSS (Serbest Zaman Doyum Ölçeği/SZDÖ)'ün kısa formunun Türkçe dil geçerlik ve güvenilirliğinin yapılmasıdır. Çalışmanın ilk bölümündeki örneklemini, İngilizce ve Türkçe konuşma ve yazma becerisine sahip 2 spor bilimci, 1 dil bilimci, ikinci örneklemini ise yine İngilizce konuşma ve yazma becerisine sahip 29 kişi oluşturmaktadır. Çalışmanın üçüncü örneklemini ise, Denizli şehir merkezinde yaşayan yaşları 15-54 arasında değişen 101 kişi oluşturmaktadır. SZDÖ, Psikolojik, Eğitimsel, Sosyal, Fiziksel, Rahatlama ve Estetik olmak üzere altı alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği test-tekrar test yöntemi güvenilirlik katsayılarına, iç tutarlılık değerlerine dayanılarak

ABSTRACT

The aim of the study was "Validity and Reliability Study of the Leisure Satisfaction Scale's Short Form (LSS) into Turkish". First sample of the study were consist of 2 sport scientists and linguistic scientist who did first translation and back translation methods. Second sample of the study were comprise of 29 people who have writing and speaking skills in both languages. The last sample of the study consists of 101 people whose ages change from 15 to 54. Scale contains six sub-dimensions which named Psychological, Sociological, Physical, Educational, Relaxation and Aesthetic, and includes 24 items. For reliability studies test - retest coefficients and content validity coefficients was identified. In validity study, construct validity was carried out. The data of the study were analyzed by computer packet program. According to result of the

yapılmıştır. Ölçeğin geçerliliği için yapı geçerliliğine bakılmıştır. Sonuçlar doğrultusunda, ölçeğin Türkçeye uyarlamasının geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler

Serbest zaman doyumunu, Geçerlik, Güvenirlik

Key Words

Leisure satisfaction, Validty, Reliability

GİRİŞ

Önceleri modern, sonraları post modern toplumlarda ön plana çıkmış temel konulardan birisi de insanın çalışma yaşamı ile birlikte elde ettiği sosyo-psikolojik çıktılar olmuştur (Kelly, 1992; Tordkilsen, 2005). Ancak, özellikle sanayi sonrası toplumlarda artan bir hızla insanın çalışması kadar "çalışma dışı" zaman da önemsenmektedir (Ceyhun, 2008; Fung ve Tsai, 2008). Bu bağlamda, "serbest zaman" kavramının kendisi ve bu zaman diliminde yapılan faaliyetlere bağlı olarak elde edilen doyum gittikçe önem kazanmaktadır. Bununla birlikte, serbest zamanın birçok faktörle etkileşimi incelenmiştir.

Serbest zaman fiziksel, mental (stres, kaygı) ve sosyal iyilik (wellness) düzeyi üzerine (Ho, 1996; Ragheb, 1993; Trenberth ve diğ.,1999), yaşam doyumunu (Edginton ve diğ., 2002; Gökçe, 2008; Kovacs, 2007), yaşam kalitesi (Llyod ve Auld, 2002; Ngai, 2004) ve iş doyumunu (Pearson, 1998; 2008) üzerine olumlu etkileri birçok araştırmacı tarafından ispatlanmıştır.

Serbest zaman yaşamın her döneminde, özellikle çocukluk ve ergenlikte sosyal, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim açısından çeşitli faydalar sunan bir kaynak olarak da görülmektedir. Yetişkinlik döneminde ise serbest zaman etkinlikleri genel doyum düzeyini arttıran ve stres ve rutinden kurtulmaya katkı sağlayan bir faktör olarak da düşünülmektedir (Parham, 1996).

Serbest zaman ve rekreasyon kavramı Türkiye'de yeni gelişen bir alan olarak kabul edilebilir. 90'lı yıllardan itibaren spor ile ilgili kaynaklarda değinilmeye başlanan rekreasyon ya da serbest zaman kavramı, özellikle 2000'li yılların başından itibaren bazı üniversitelerin Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okullarında (Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) Rekreasyon bölümlerinin açılmasıyla birlikte,

study, it was found that Turkish translation of the LSS reliabilited and validated.

daha önemli hale gelmeye başlamıştır. Bu alanlardan mezun olan bireyler açısından, hizmet sunulan kişilerin, her alanda olduğu gibi, hizmetle ilgili değerlendirmeleri (feedback) çok önemlidir. Beard ve Rahgeb tarafından geliştirilen (1980) Serbest Zaman Doyum Ölçeği (SZDÖ)'nin, bu anlamda çok önemli bir işlev gördüğü düşünülmektedir.

Serbest zaman doyumunu, bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılarak bireysel ihtiyaçlarını karşılamaları sonucu kazandıkları olumlu hisler olarak tanımlanmaktadır (Seigenthaler, 1997). Ayrıca serbest zaman doyumunu, kişilerin serbest zamanlarından ne derece tatmin olduklarını gösterir (Du Cap, 2002). Türkçe kullanımı olan ve serbest zaman doyumunu ile ilgili olarak kullanılan herhangi başka bir ölçek bulunmamaktadır.

Araştırmacılar herhangi bir alanda ölçekle çalışma yapacakları zaman iki seçeneği değerlendirmektedirler. Birincisi yeni bir ölçek geliştirmek, diğeri ise kullanılan geçerli ve güvenilir bir ölçeği kullanılacak dile çevirip kullanmaktır. Her iki seçeneğin de iyi ve kötü tarafları vardır. Yeni bir araç geliştirmek, zaman açısından uygulanabilirliği zor bir seçenektir. Ayrıca ekonomik olarak da maliyeti yüksektir. Başka bir dilde geçerli ve güvenilir bir ölçeği kullanmak zaman açısından avantaj sağlarken, ölçekteki her bir maddenin (kavramın), doğru olarak çevrildiği dile uygun olması çok önemlidir (Lysk ve diğ., 2002).

Orijinali İngilizce olarak geliştirilmiş diğer birçok ölçek gibi, SZDÖ de İngilizce kullanımla sınırlıyken, Fransız (Lysk ve diğ., 2002), G. Kore (Won, 2002), K. Kore (Sivan ve diğ., 2002) toplumlarındaki serbest zamanı belirlemek için bu dillere uyarlanmıştır.

Araştırmanın bir diğer amacı, kültürler arası değerlendirme araçlarının (cross- culturel)

gerekliliğini tartışmak, serbest zaman etkinliklerine katılmanın faydalarına değinmek, Türkçe geçerlik güvenirlik çalışmasının metodolojisini özetlemek ve ölçeği diğer dillerdeki çalışmalarla karşılaştırmaktır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu: Araştırma üç farklı araştırma grubundan oluşmaktadır. İlk grupta, İngilizce eğitim almış, konuşma ve yazma becerisine sahip iki spor bilimci, bir dil bilimci ölçeği İngilizceden Türkçeye çevirmiştir. İkinci araştırma grubu ise, ana dili Türkçe olup her iki dili de iyi konuşup yazabilen 29 akademisyen, yönetici ve öğrenci oluşturmaktadır. Türkçe-İngilizce dilsel eşdeğerlik çalışmasına katılan bu grubun % 41.3 (n = 12) kadın ve % 58.7'si (n = 17) erkektir. Yaşları 18 ile 43 arasında farklılık gösteren grubun tamamı ya üniversite öğrencisi ya da üniversite mezunudur.

Üçüncü araştırma grubu 101 kişiden meydana gelmektedir. Bu grup 10 gün arayla tekrar ulaşılabilecek bireylerle oluşturulmuştur. Araştırma grubundaki 101 kişiden 42'si kadın (%41.6), 59'u erkek (%58.4); 16'sı evli (%15.8), 71'i (%70.2) bekârdır. Örneklemi oluşturanların büyük bölümü 57 (% 56.4) kişi ile en genç yaş grubu olan 18-23 yaş grubuna ait iken, meslek grubu açısından en büyük payı 59 (%58.4) ile öğrenciler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı: Serbest Zaman Doyum Ölçeği (Leisure Satisfaction Scale/LSS) uzun formu Jacob G. Beard ve Mounir G. Ragheb (1980) tarafından geliştirilmiştir. Şimdi kullanılan formu olan kısa form, uzun formun yerine 2002 yılında Idyll Arbor, Inc tarafından düzenlenmiştir. Toplam 24 maddeden oluşan ölçek 5'lik likert tipi ölçek yapısındadır. Puanlama, "Neredeyse hiç doğru değil", "Nadiren doğru", "Bazen doğru", "Çoğu kez doğru", "Neredeyse her zaman doğru" ifadelerine göre 1 ile 5 arasında puanlandırılmıştır. Ölçeğin geçerlilik güvenirliği Beard ve Ragheb tarafından 1980 yılında ölçeğin uzun formu için yapılmış ve güvenirlik analizinde her bir boyut için alınan Cronbach Alpha katsayısı .85 ve .96 arası değişmekle birlikte skorun oldukça

yeterli olduğu varsayılmaktadır. Ölçeğin kısa formunda ise bu katsayı ortalaması 0.93'tür.

Verilerin Analizi: Verilerin analizinde, betimsel istatistiklerden, açıklayıcı faktör analizi, Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu, İki Eş Arasındaki Farkın Anlamlılık Testi, Bağımsız Gruplarda t- Testi yöntemlerinden faydalanılmıştır.

Dilsel Eşdeğerlik Çalışması: Türkçeye uyarlaması yapılacak olan Serbest Zaman Doyum Ölçeği formu, her iki dili çok iyi düzeyde bilen, spor bilimleri ve dil bilimi alanında uzman üç kişi tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Bu çeviriler uzman önerileri de dikkate alınarak incelenmiş ve geçici Türkçe form oluşturulmuştur. Çeviri ile İngilizce form arasında anlam bakımından farklılık olmaması amacıyla, oluşturulan Türkçe form iki hafta sonra uzmanlar geri çeviri yöntemiyle tekrar İngilizceye çevrilmiştir. İngilizce çeviri orijinal ölçek ile karşılaştırılmış ve birbirine en yakın çeviriler ile ölçeğin Türkçe son şekli oluşturulmuştur.

Bir Türkçe dil bilimci ve iki spor bilimleri uzmanının önerileri de dikkate alınarak bu formlar üzerinde yapılan çalışmalarla, sorunlu görülen maddeler tekrar ele alınıp değerlendirilmiş, Türkçeye ve ardından yeniden İngilizceye çevrilen ölçek maddeleri karşılaştırılarak her bir maddedeki anlam bütünlüğünün korunması amaçlanmıştır. Her bir madde için anlam bütünlüğünün sağlandığına karar verildiğinde araştırmada kullanılacak olan Türkçe form oluşturularak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için hazır hale getirilmiştir.

Ölçeğin dilsel eş değerliğini ölçmek için, iki uygulama arasındaki korelasyon katsayısı ve iki eş arasındaki farkın anlamlılık testi sonuçları hesaplanmıştır. Türkçe ve İngilizce form arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı $r = .924$ olarak bulunmuştur. İki ölçüm arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek için yapılan İki Eş Arasındaki Farkın Anlamlılık Testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Ölçeğin Türkçe ve İngilizce formu arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısının 0.92 bulunması, İngilizce form ile Türkçe formun birbirleri ile ilişkili olduğunu ve benzer sonuçlar ortaya koyduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Bir ölçeğin geçerliği; Özgüven (1994)'e göre, "Bir ölçme aracının ölçmek üzere hazırlandığı amacını ölçme derecesi", Tekin (1996)'e göre, "bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği başka herhangi bir özellikle karıştırmadan doğru olarak ölçebilme derecesi", Karasar (2000)'a göre ise, "ölçmek istenen şeyin ölçülebilmüş olma derecesi, ölçülmek istenenin başka şeylerle karıştırılmadan ölçülebilmesi" şeklinde tanımlanmaktadır.

Faktör Analizi: Çalışma konusu olan ölçeğin yapı geçerliliğinin belirlenmesi amacıyla faktör analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan faktör analizi çalışmalarına 101 kişilik üçüncü grup dâhil edilmiştir. Faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak, ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan istatistiksel bir yöntemdir (Büyüköztürk, 2003). Analiz öncesi, çalışma grubunu oluşturan bireylerden elde edilen verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığını saptamak amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testleri uygulanmıştır. KMO testi sonucunun 0.50'den yüksek olması gerekmektedir. Bu oran ne kadar yüksek olursa veri seti faktör analizi yapmak için o kadar iyidir denilebilir (Kalaycı, 2006). Çalışmada, KMO testi sonucu 0.82 (% 82), Barlett testi sonucu ise 1220.574 ($p < 0.05$) olarak bulunmuştur. Bu durum faktör analizi yapmak için örneklem büyüklüğünün yeterli ve veri dağılımının uygun olduğunu göstermektedir. Tablo 2'de ölçekte yer alan 24 sorunun faktör analizi sonuçları verilmiştir.

Güvenirlik

Karasar'a (2000) göre güvenilirlik; "Aynı şeyin bağımsız ölçümleri arasındaki kararlılık, ölçmek istenen şeyin sürekli olarak aynı sembolleri alması, aynı süreçlerin izlenmesi ve aynı ölçütlerin kullanılması ile aynı sonuçların alınması" şeklinde tanımlanmaktadır. Tekin (1996) ve Özgüven (1994) ise güvenilirliği "bir ölçme aracının ölçtüğü şeyi tutarlı, kararlı bir şekilde ölçmesi" biçiminde tanımlamaktadırlar. Bu nedenle bir ölçme aracının güvenilir olması için o ölçme aracını aynı koşullar altında tekrar tekrar uygulandığın-

da aynı ya da en azından benzer sonuçları vermesi gerekmektedir.

Bir ölçme aracının güvenilirliğini ölçmede çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bunlar, bir ölçme aracının aynı örneklem grubuna iki kez uygulanması ya da bir kez uygulanmasıyla elde edilen sonuçlardan yararlanarak yapılan güvenilirlik çalışmalarıdır. Bu çalışmada ölçeğin sadece bir kez uygulanmasıyla elde edilen ve iki kez uygulanması ile elde edilen ölçme sonuçlarından yararlanarak ölçme güvenilirliğini tespit etme yoluna gidilmiştir.

Test tekrar test güvenilirliği

Test tekrar test tekniği, güvenilirliğin zamana göre değişmezlik ölçütünü ortaya koymak için yapılır. Zamana göre değişmezlik ölçütü herhangi bir şeyin aynı (benzer) koşullar altında ve belli bir zaman aralığı ile ölçümler sonucu elde edilen veri grupları arasındaki ilişkidir (Karasar, 2000).

İç tutarlık güvenilirliği: Bir gruba uygulanmış bir testin iki eş değer yarıya bölünmesi ve öğrencilerin iki eşdeğer yarıdan aldıkları puanlar arasındaki korelasyona iç tutarlık güvenilirliği denilmektedir (Tekin, 1996). Çalışmada ölçeğin iç tutarlık güvenilirliğini saptamak amacı ile Cronbach alfa katsayısı hesaplanmış ve madde-toplam puan korelasyonlarına bakılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada SZDÖ'nün Türkçe uyarlamasının dil geçerliliğine sahip olup olmadığını test etmek amacı ile, ikinci örneklem grubunu oluşturan 29 kişinin İngilizce ve Türkçe formaları verdikleri cevaplar arasındaki Pearson Momentler Çarpım Korelasyon katsayısına bakılmış, sonuçlar; psikolojik alt boyut için ilişki, $r = .80$, eğitimsel alt boyut için $r = .93$, sosyal alt boyutu için $r = .76$, fizyolojik alt boyutu için $r = .88$, estetik alt boyutu için $r = .71$ ve rahatlama alt boyutu için $r = .79$, toplamda $r = .92$ olarak bulunmuştur. Bulunan sonuca göre İngilizce ve Türkçe formlardan alınan sonuçların yüksek derecede benzerlik gösterdiği, dolayısıyla SZDÖ'nün dil geçerliliğini sağladığı söylenebilir.

Ayrıca 101 kişinin oluşturduğu üçüncü örneklem grubu ile 10 arayla yapılan birinci ve ikinci uygulamalar arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla

Tablo 1. Serbest Zaman Doyum Ölçeği Faktör Analizi Sonuçları

Madde No	Psikolojik	Eğitimsel	Sosyal	Fiziksel	Rahatlama	Estetik
1	0.82					
2	0.47					
3	0.67					
4	0.55					
5		0.68				
6		0.68				
7		0.57				
8		0.79				
9			0.54			
10			0.73			
11			0.64			
12			0.60			
13				0.84		
14				0.85		
15				0.80		
16				0.45		
17					0.74	
18					0.80	
19					0.76	
20					0.47	
21						0.79
22						0.84
23						0.82
24						0.79

KMO = 0.82 (% 82)**Barlett Testi = 1220.574** (p<0.05)

hesaplanan Sınıf içi Korelasyon Katsayısı psikolojik alt boyutu için $r = 0.72$, eğitimsel alt boyutu için $r = 0.75$, sosyoloji psikolojik alt boyutu için $r = 0.61$, rahatlama psikolojik alt boyutu için $r = 0.68$, fizyolojik psikolojik alt boyutu için $r = 0.62$ ve estetik psikolojik alt boyutu için $r = 0.59$ olarak bulunmuştur. Farklı zaman dilimlerindeki uygulamalarda toplam puan açısından iki ölçüm arasında fark olup olmadığı İki Eş Arasındaki Farkın Anlamlılık

Testi ile incelenmiş ve iki ölçüm arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Ayrıca, bu çalışmada elde edilen test tekrar-test katsayıları Bloxom ve Knapp tarafından belirtilen kabul edilebilir güvenilirlik katsayı aralığı olan 0.55 ile 0.85 arasında olması ve yapılan iki ölçüm arasında anlamlı bir fark bulunmaması sonucu ölçeğin zamansal tutarlılığa sahip olduğu yorumu yapılabilir (Waite ve diğ., 1990).

Tablo 2. SZDÖ'nün iç tutarlık güvenilirliğinin incelendiği t testi tablosu

Parametre	Türkçe	İngilizce	t	p
Psikolojik	14.73 ± 3.13	14.70 ± 2.27	0.13	0.89
Eğitimsel	14.97 ± 3.11	14.97 ± 2.99	0.00	1.00
Sosyal	14.88 ± 2.79	14.92 ± 2.72	-0.16	0.86
Fizyolojik	16.55 ± 2.73	16.47 ± 2.52	0.38	0,70
Estetik	13.11 ± 2.86	13.33 ± 3.31	-0.81	0.41
Rahatlama	14.51 ± 3.27	14.30 ± 3.15	0.73	0.46

p<0.05

SZDÖ'nün Türkçe uyarlaması iç tutarlılık güvenilirliğine sahip olup olmadığını incelemek amacıyla ölçeğin geneline ve alt boyutlarına ilişkin Cronbach Alpha değerleri hesaplanmıştır. Ölçeğin genel toplamdaki değeri; .90, Psikolojik alt boyut için; .77, eğitimsel alt boyut için; .77, sosyal alt boyut için; .76, rahatlama alt boyutu için; .80, fizyolojik alt boyut için; .79, estetik alt boyutu için; .79' dur. Bu sonuç, Alpar (2001) tarafından oldukça güvenilir olarak ifade edilen 0.60-0.80 değerleri arasında yer aldığından dolayı, SZDÖ'nün iç tutarlık güvenilirliğine sahip olduğu söylenebilir. Ölçeği oluşturan tüm alt faktörlerin sınıflama geçerliliğinin analizi için yapılan bağımsız gruplarda t testi sonuçlarında tüm faktörlerde %27'lik alt üst grup arasında $p < .005$ düzeyinde anlamlı farklılaşma tespit edilmemiştir. Bu sonuç ölçeğin iç tutarlık güvenilirliğine sahip olduğunu tekrar ispatlamıştır.

TARTIŞMA VE YORUM

Çalışma, Türkiye için henüz yeni bir kavram sayılan serbest zaman ve rekreasyon alanında kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçek olan SZDÖ'yü Türkçeye uyarlamak amacıyla yapılmıştır. Bu sayede daha önce uzun süredir kullanılan diğer dillere uyarlaması yapılan bir ölçek Türk yazınına kazandırılmış olacak ve serbest zaman etkinliklerine katılanların doyumları ölçülmüş olacaktır. Çalışmada ilk olarak, SZDÖ'nün İngilizce ve Türkçe form uygulamaları arasında Sınıf İçi Korelasyonlarına bakılmış, alt boyutlarda .71 ve .93 arasında değişen değerler ve toplamda .92 Cronbach Alpha değerine ula-

şılmış bu da Türkçe ve İngilizce uygulamalar arasında yüksek oranda ilişki kanıtlamıştır. Dolayısıyla SZDÖ'nün dil geçerliliğini sağladığı söylenebilir. Ayrıca ölçeğin Türkçe formunun 10 gün arayla uygulanması sonucu yapılan test - tekrar test güvenilirliğini test etmek için yapılan Sınıf İçi Korelasyon Testi sonunda .59 ve .75 arasında değişen değerler bulunmuş ayrıca iki uygulama arasında anlamlı bir fark olup olmadığı İki Eş Arasındaki Farkın Anlamlılık Testi ile incelenmiş, iki ölçüm arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Bu iki sonuca göre ölçeğin Türkçe formunun güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Lysk ve diğ. (2002) tarafından yapılan çalışmada, SZDÖ'nün İngilizceden Fransızcaya uyarlama çalışmasında, Fransızca 1. ve 2. uygulamalar arasındaki korelasyon .85 olarak bulunmuştur. Türkçeye uyarlama çalışmasında Türkçe formların 1. ve 2. uygulamaları arasındaki korelasyon .82 bulunmuş, buna göre sonuçların iki çalışma arasında benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Bu analizlere ek olarak, ölçeğin iç tutarlılığı incelenmiş, alt boyutlarda .76 ile .80 arasında değişen değerlere, genel toplamda ise .90'lık Cronbach Alpha değerine ulaşılmıştır. Bu sonuca göre SZDÖ'nün iç tutarlığa sahip olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar ışığında bulunan sonuçların, literatürde yapılan diğer çalışmalarla paralellik gösterdiği görülmektedir (Lysk ve diğ., 2002; Won, 2002; Sivan ve diğ., 2002). Araştırmada SZDÖ'nün Türkçeye uyarlanması amacıyla yapılan istatistiksel işlemler sonunda ölçeğin Türkçe uyarlamasının geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu bulunmuştur.

Corresponding Address (Yazışma Adresi):

Hüseyin GÖKÇE

Pamukkale Üniversitesi

Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu

Kınıklı Kampüsü, 20020

E-posta: hgokce@pay.edu.tr

KAYNAKLAR

1. **Alpar R.** (2001). Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
2. **Beard JG, Ragheb MG.** (1980). Measuring leisure satisfaction. *Journal of Leisure Research*, 12, 20-33.
3. **Büyüköztürk Ş.** (2003). Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı. 3. Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık
4. **Ceyhun S.** (2008). Spor tesislerinin rekreatif açıdan kullanımı. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*. 12(1), 325-332.
5. **Du Cap MC.** (2002). The Perceived Impact of the Acadia Advantage Program on the Leisure Lifestyle and Leisure Satisfaction of the Students at Acadia University, Master Thesis, Acadia University, Ottawa, ss. 139.
6. **Erkuş A.** (2005). Bilimsel Araştırma Sarmalı. s.200. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
7. **Edginton CR, Jordan DJ, DeGraaf DG, Edginton SR.** (2002). *Leisure and Life Satisfaction* (3rd edition). Dubuque, IA: McGraw-Hill.
8. **Fung L, Tsai E.** (2008). Manuscript for Journal of physical education and recreation structural validity of leisure satisfaction scale for Hong Kong adults. *Journal of Physical Education and Recreation*, 11(2), 8-13.
9. **Gökçe H.** (2008). Serbest Zaman Doyumunun Yaşam Doyumu ve Sosyo-Demografik Değişkenlerle İlişkinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Denizli, s.112.
10. **Ho JTS.** (1996). Stress, health and leisure satisfaction: The case of teachers. *International Journal of Educational Management*, 10(1), 41-48.
11. **Kalaycı Ş.** (2006). *Faktör Analizi. SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri.* (Ş.Kalaycı. Der.). Ankara: Asil Yayın Dağıtım LTD. ŞTİ.
12. **Karasar N.** (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi.* 9. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. s.292.
13. **Kelly JR.** (1990). *Leisure.* New Jersey: Prentice Hall. Englewood Clieffs.. s.440.
14. **Kovacs A.** (2007). The Leisure Personality: Relationships Between Personality, Leisure Satisfaction, And Life Satisfaction. Doctorate Thesis, School of Health, Physical Education and Recreation, Indiana University, s.153.
15. **Llyod KM, Auld CJ.** (2002). The roles of leisure in determining quality of life: Issues of content and measurement. *Social Indicators Research*, 57, 43-71.
16. **Lysyk M, Brown TG, Rodriguez E, McNally J, Loo K.** (2002). Translation of the leisure satisfaction scale into French: A validation study. *Occupational Therapy International*, 9, 76-89.
17. **Ngai VT.** (2005). Leisure satisfaction and quality of life in Macao, China. *Leisure Studies*, 24, 195-207.
18. **Özgüven İE.** (1994). Psikolojik Testler. Ankara: Yeni Doğu Mat.
19. **Parham LD.** (1996). Perspective on Play. (R Zemke,F Clark Der) *Occupational Science: The Evolving Discipline.* Philadelphia, PA: FA Davis.
20. **Pearson MQ.** (1998). Job satisfaction, life satisfaction and psychological health, *Career Development Quarterly*, 7(46), 416-426.
21. **Pearson MQ.** (2008). Role overload, job satisfaction, leisure satisfaction and psychological health among employed women. *Journal of Counselling & Development*, 86, 56-63.
22. **Ragheb MG.** (1993). Leisure and perceived wellness: A field investigation. *Leisure Science*, 15, 13-24.
23. **Seigenthaler K.** (1997). Health benefits of leisure. Reseach Update, *Parks and Recreation*, 32(1), 24-31.
24. **Singleton JF.** (1990). Leisure Skills. (CB Lewis Der.) *Aging: The health care challenge* (2nd edition). Philadelphia, PA: FA Davis.
25. **Sivan A, Fung A, Fung L, Ruskin H.** (2002). Determinants of participation disposition in leisure among Hong Kong school students. *Loisir et Societe (Society and Leisure)*, 25, 155-170.
26. **Tekin H.** (1996). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.* 9. Baskı. Ankara:Yargı Kitap ve Yayınevi.
27. **Tordkilsen G.** (2005). *Leisure and Recreation Management.* 5. Baskı. EveFN Spon. London. New York. Tokyo. Melbourne. Madras
28. **Trenberth L, Dewe P, Walkey F.** (1999). Leisure and its role as a strategy for coping with work stress. *International Journal of Stress Management*, 6(2), 89-103.
29. **Waite BT, Gansneder B.** Rotella RJ. (1990). Sport specific measure of self-acceptance. *Journal of Sport Exercise Psychology*, 12, 264-279.
30. **Won HJ.** (2000). How Koreans perceived leisure satisfactions: Exploration of Beard and Raghebs leisure satisfaction scale. *Journal of the International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport, and Dance*, 36, 59-64.